

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

תוכן עניינים

- א. האי חלא דשיכרא דארמאה אסור דמערבי ביה דורדיא דיין נסך ...
ומאוצר שרי כיון דמערבי ביה מסרא סרי.....1
- ב. וחרס הדרייני ... קרקע בתולה היתה שלא עבדה אדם מעולם ... ודרו
בהדיהו וכל היכא דמטו תרו להו ושתו ... לסמוך בהן כרעי המטה ... אסר.....3
- ג. איזהו עור לבוב כל שקרוע כנגד הלב וקדור כמין ארובה יש עליו קורט
דם אסור אין עליו קורט דם מותר.....3
- ד. סתם מחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים.....4
- ה. שנאמר ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים מה מת מטמא באהל
אף תקרובת עבודת כוכבים מטמאה באהל.....4
- ו. ההולכין לתרפות אסורין לשאת ולתת עמהם ... בהליכה אסור דאזיל
ומודי קמי עבודת כוכבים בחזרה מותר מאי דהוה הוה ישראל ההולך לתרפות
בהליכה מותר דלמא הדר ביה ולא אזיל בחזרה אסור.....5

דף לב.

א. האי חלא דשיכרא דארמאה אסור דמערבי ביה דורדיא דיין נסך ... ומאוצר שרי כיון דמערבי ביה מסרא סרי

כבר התבאר לעיל דף לא: שישכר¹ של גוים אסרוהו גם כן משום חתנות,
הלכך כל שכר אחד של תמרים או של תאנים או של שעורים או שאר
תבואה, וכן משקה העשוי מדבש, אסרום משום חתנות².

¹ שו"ע ונו"כ קיד א

² אף על פי שאין בהם לא משום בישולי גוים, שהרי קצתם כגון של תאנים או תמרים או דבש נאכלין כמות
שהוא חי, וקצתם כגון של תבואה אינו עולה על שולחן מלכים, ועוד דבטלה היא לגבי המים שהם הרבה, וגם
אין בהם לא משום גיעולי גוים דסתם כליהם אינן בני יומן, ואפילו הן בני יומן ברוב הדברים הללו הוה השומן
של מאכליהם מעם לפנים, אפילו הכי אסרום משום חתנות. לבוש וט"ז א הזכיר רק שהתבטאה במילה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

וכל אלו המשקין³ וגם החומץ של שכר בכל מקום, ואפילו יין תפוחים ורמונים⁴ אם הם יקרים שם באותו מקום מדמי היין אסור לקנותו מהם, שאנו חוששין שמא עירב בהן יין הרבה עד שאין שם ששים⁵ לבטלו. וי"א⁶ שמועיל שש לבטלו.

במה דברים אמורים כשמוכרין בחניות שאינו שוהה שם זמן רב עד שיתקלקל, שנמכרין ראשון ראשון ומסתלק, אבל אם רואין שמוציאין אותן מן החבית מותרים, ולא חיישינן שמא עירב בהן יין, שאם היה מערב יין בחבית היה מתקלקל.

וגם בחנות אם עבר ועירב ויש בו ס' לבטלו מותר ליקח, דיין במים בטל בס'. אבל במקום שהינות יקרים, או אפילו הם שוין לדמי שאר משקין, אפילו מן החנות מותר ליקח⁸, דכיון שאין בו תועלת לגוי לא חיישינן לעירוב, דלהכשיל ולהרשיע לא

³ שו"ע ונו"כ שם ד

⁴ ש"ך שם ו

⁵ דוקא במים סגי בששה חלקים, מה שאין כן בשאר משקין, וכן מבואר באיסור והיתר הארוך [כלל כג דין טז] נקד"כ שם אולם עיין פר"ח שכתב ואין משם ראייה כלל דבודאי לגבי יין אחר דהוי מין במינו שאינו נפגם היין וכן בתבשיל שמשיבחו ודאי שצריך ששים לבטלו שהרי אין כאן פגם והפסד ליון, אבל אם נתערב בשאר משקים לפי מה שכתב הרשב"א בתורת הבית דף צ"ז ע"ב [בית ד שער א ז, ג] דהטעם שמתבטל היין בששה חלקים מים לפי שהיין נפסד ונפגם לגמרי, א"כ משמע ודאי שבששה חלקים של שאר משקין היין נפסד ג"כ דומיא דמים וכדברי הט"ז, וכן נראה עיקר, ועי' בפרי תואר ס"ק ד' שכ' דנראה דיין בשכר בודאי משובח בשעת התערובות ולאחר זמן איכא לספוקי ועכ"פ לשעתו אסור עד ששים כשיעור היין עכ"ל. ומ"ש הפת"ש ועיין בס' באר יעקב ר"ל כי בס' הנוכח (בדף ס"ג ע"ד) האריך בזה וסיים ועכ"פ בהפ"מ נ"ל להורות להקל בדעת הט"ז בודאי עכ"ל ועי' בס' שערי דעה ס"ק ב' שכ' לתרץ דעת הרמ"א בזה כיון שדין זה הוא פלוגתת הפוסקים ע"כ להלן סי' קל"ד דמיירי לענין דיעבד פסק להקל דסגי בששה חלקים משא"כ כאן דמיירי לענין לקנות לכתחלה פוסק דצריך ששים עיין שם.

⁶ תמהתי למה הצריך סי' הא קי"ל בס' קל"ד סעיף ה' דיין במים בטל בששה חלקים וה"ה בשאר משקים דזה פשוט דהם מבטלים מעם היין יותר ממים ובב"י וד"מ העתיקו כאן בשם המרדכי בשם ראב"ה דצריך סי' אין מזה ראייה דהוא ס"ל כדעת י"מ שמביא הטור סי' קל"ד דצריך סי' אבל אנן לא קי"ל הכי ע"כ בודאי גם כאן סגי בששה כן נראה לע"ד ט"ז שם ד וכן בבית הילל

⁷ לשון הלבוש ועיין בפר"ח להלן סי' קי"ח ס"ק ל"ו שהביא בשם המהרי"ט להחמיר דאף כשאין להעכו"ם שום תועלת בהחילוף יש לחוש והפר"ח דחה דבריו עיין שם ועיין ביטעוה יעקב כאן ס"ק א' שכ' דמלשון המחבר מבואר דדוקא ביקרים מדמי היין או העכו"ם עושה הדבר להרויח אבל בשוה בשוה דהיינו שדמי היין עם הני דברים המה שוה בשוה לא חיישינן שמא עירב בתוכן יין

⁸ אולם אם הוא משבית בהם ביותר משום היין שנתערב בו אסור. פר"ח שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

חיישינן, וגם אין לחוש למקצת שנוהגין למשוך היורות והכלים בשומן חזירי, משום דבאלו הוא נותן טעם לפגם וגם הוא בטל בס"י.⁹

ב. וחרס הדרייני ... קרקע בתולה היתה שלא עבדה אדם מעולם ... ודרו בהדייהו וכל היכא דמטו תרו להו ושתו ... לסמוך בהן כרעי המטה ... אסור

חרסים¹¹ שבלעו יין הרבה של יין נסך עד שבששורין אותם במים פולטין יינם, הרי הן כמוהו ואסורין בהנאה, ואסור לסמוך בו כרעי המטה ולפ"ז כ"ש דאסור לשום בהם שום דבר כגון פרות יבשים¹². ובסתם יינם תלוי במחלוקת הנ"ל דף לא: שלמחבר אסור בהנאה ולרמ"א מותר. ודוקא אם בלעו יי"נ אבל אם בלעו יין כשר ואח"כ נגע עכו"ם בהחרס אין בו משום יי"נ¹³.

ג. איזהו עור לבוב כל שקרוע כנגד הלב וקדור כמין ארובה יש עליו קורט דם אסור אין עליו קורט דם מותר

כבר התבאר לעיל דף כט: שבהמה שהקריבוה¹⁴ כולה לעבודת כוכבים אסורה בהנאה אפילו פרשה ועצמותיה וקרניה וטלפיה ועורה הכל אסור בהנאה, לפיכך אם היה בעור סימן שיודע בו שזה העור תקרובת עבודת

⁹ עי' בשו"ת תורת חסד הספרדי סי' י"ז בשאלה הב' שהרב השואל הרעיש על מנהג מקומו ששותים השכר של גוים שנעשה מתותים ויש בזה חשש כי הכלי הוא בלוע משכר היוצא משמרי יין ואף על גב דשכר ביין פוגם הא זה הוי כשכר שאינו פוגם ועי' במה שפלפל בזה ובמ"ש בזה לדינא.

¹⁰ עי' בפרי תואר ס"ק ה' שב' להזהיר כיון דקיי"ל דכל דמינכר כל דהו בראיות העין מראה שומן לאו בר ביטול הוא לאסור לכן צריך לדקדק בכה"ג ולבדוק בחוש הראות ולהסתכל במקום האור ולהביט היטב במשקה אי איכא רושם מן השומן ואם מינכר איזה עין מן השומן אסור עכ"ל

¹¹ שו"ע ונו"כ שם יג

¹² ש"ך שם כה

¹³ כנה"ג בהגהות הטור אות כ"ט

¹⁴ רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק ז הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

כוכבים הוא כגון שהיו עושים שקורעים קרע עגול כנגד הלב¹⁵ ומוציאין הלב הרי כל אותן העורות שהן כך אסורין בהנאה וכן כל כיוצא בזה.

דף לב:

ד. סתם מחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים

וכל יין שיגע בו¹⁶ העכו"ם הרי זה אסור שמא נסך אותו שמחשבת העכו"ם לעבודת כוכבים הא למדת שיין ישראל שנגע בו העכו"ם דינו כסתם יינם שהוא אסור בהנייה. ודוקא בזמן שהוא יודע שהוא יין אבל אם סבור שהוא שמן מותר בהנאה. וכן אם נגע שלא בכוונה¹⁷.

ה. שנאמר ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים מה מת מטמא באהל אף תקרובת עבודת כוכבים מטמאה באהל

טומאת ע"ז מדברי סופרים ויש לה רמז בתורה (וישלח לה פסוק ב) הָסְרוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנֶּכֶד אֲשֶׁר בְּתִכְכֶּם וְהַטְּהָרוּ וְהַחֲלִיפוּ שְׁמֹלֵיכֶם, וארבעה אבות הטומאות יש בה: ע"ז עצמה, ומשמייה, ותקרובת שלה, ויין שנתנסך לה, וטומאת כולן מדבריהן.

ע"ז עצמה מטמאה אדם וכלים במגע וכלי חרס באויר ואינה מטמאה במשא כל משמשי ע"ז כשרין מטמאין אדם וכלים במגע וכלי חרס באויר ואינן מטמאין במשא,

¹⁵ רבינו פסק ברשב"ג ולהכי לא הזכיר מימרא דרב הונא להלן דף לב ובהכי מיתרצא קושית הלח"מ כאן עיין פר"ח באורות המים מרכבת המשנה וטורי אבן כאן ועיין מעשה רקח מה שהאריך

¹⁶ רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק יא הלכה ד – ט

¹⁷ רדב"ז שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

המכנים ראשו ורובו לבית ע"ז נטמא כנוגע, וכן כלי חרס שהכנים אוירו לבית ע"ז נטמא, ספסלים וקתידראות שהכנים רובן לבית ע"ז טמאים וכולן ראשון לטומאה.

תקרובת ע"ז מטמאה במגע ובמשא כנבילה ושיעורה בכזית, כל דבר שמקריבין לה בין בשר בין שאר אוכלים ומשקין הכל כנבילה שהכתוב קראן זבחי מתים,

יין שנתנסך לע"ז מטמא אדם וכלים במגע וכלי חרס באויר, ומטמא אדם במשא כנבילה אין מטמא טומאה זו אלא יין שנתנסך ביד לפני ע"ז אבל סתם יין של עכו"ם מטמא טומאה קלה כשאר כל משקין טמאין/

ו. ההולכין לתרפות אסורין לשאת ולתת עמהם ... בהליכה

אסור דאזיל ומודי קמי עבודת כוכבים בחזרה מותר מאי

דהוה הוה ישראל ההולך לתרפות בהליכה מותר דלמא

הדר ביה ולא אזיל בחזרה אסור

כבר התבאר לעיל דף כט: שגוים ההולכים¹⁸ לחגם למרחוק¹⁹, בהליכה אסור לשאת ולתת עמהם משום דאזיל שם ומודה, ובחזרתם מותר שמה שהיה כבר היה. והוא שלא יהיו נקשרים וקבוצים חבורות חבורות יחד.

אבל אם הם בחזרה קשורים וקבוצות חבורות חבורות אף בחזרה אסור לשאת ולתת עמהם, שמתוך שהם עדיין קשורים וקבוצים יחד ניכר הדבר שדעתם לחזור שם שכן דרכם, ובחזרתם יודו להם.

וישראל ההולך עמהם לחגם בהליכה מותר לשאת ולתת עמו, דאף על גב שודאי לא טוב עושה שהולך עמהם אומרים אנו שמא חזר בו בדרך ולא ילך ויודה.

¹⁸ שו"ע ונו"כ קמח יא ובלבוש ש"ך וט"ז שם

¹⁹ נראה דלרבנותא קאמר למרחוק דאפילו [הכין] בהליכה אסור. ט"ז ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ובחזרה אסור דכיון דאביק ביה מיבק, כלומר כיון שהרגיל עצמו להתחבר
בה ודאי דעתו לחזור וללכת שם ובחזרתו יודה לה.

ואם ישראל משומד הוא אסור בין בהליכה בין בחזרה, שנדבק בה מגוי והולך ומודה
לה בהליכתו וגם בחזרתו, ובודאי דעתו לחזור ויודה בחזרתו.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

